

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Odjel gradske uprave za kulturu

KLASA: 610-01/19-10/35

URBROJ: 2170/01-06-00-19-1

Rijeka, 24. rujna 2019.

GRAD RIJEKA
GRADONAČELNIKU
NA DONOŠENJE

Predmet: Prijedlog Odluke o dodjeli Književne nagrade *Drago Gervais*

Dokument izradili:

Anna Dumičić, dipl.iur.

Alen Kapidžić, prof.

Pročelnik
Ivan Šarar

Obrazloženje:

Književna nagrada Drago Gervais utemeljena je 1961. godine u počast književniku Dragi Gervaisu, kao najviše književno priznanje našeg kraja (u daljnjem tekstu: Nagrada). Nagrada se dodjeljuje za iznimna postignuća na području književnog stvaralaštva.

Nagrada se dodjeljuje svake druge godine, u dvjema kategorijama (za najbolje neobjavljeno književno djelo i za najbolje objavljeno književno djelo na nekom od idioma čakavskog narječja). Time ova Nagrada nije nužno usmjerena samo na lokalne okvire književnog stvaralaštva, već je postala nagrada od nacionalnog, pa i međunarodnog značaja.

Odlukom o književnoj nagradi Drago Gervais ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 22/07 i 40/09) propisani su uvjeti, postupak, način dodjeljivanja te visina književne nagrade Drago Gervais.

Nagrada se dodjeljuje autorima književnog djela u sljedećim kategorijama:

1. za najbolje neobjavljeno književno djelo (roman, zbirka poezije, zbirka novela, drama i drugo),
2. za najbolje objavljeno književno djelo na nekom od idioma čakavskoga narječja hrvatskoga jezika.

Nagrada se sastoji od novčanog iznosa (u svakoj kategoriji iznosi 20.000,00 kn neto) i posebnog priznanja, u obje kategorije te u kategoriji najboljeg neobjavljenog književnog djela autoru pripada pravo na objavljivanje knjižvenog djela na teret proračunskih sredstava Grada Rijeke.

Sukladno odredbama navedne Odluke, Odbor književne nagrade u sastavu Ivan Šarar - predstavnik Grada Rijeke, Niko Cvjetković - predstavnik Gradske knjižnice Rijeka i Vanesa Begić - predstavnica Kulturnog vijeća za knjigu i nakladništvo Grada Rijeke, raspisao je dana 18. travnja 2019. godine Javni natječaj za dodjelu Nagrade. Javni natječaj objavljen je u "Novom listu" te ostalim javnim glasilima i časopisima. Rok za dostavu književnih djela bio je 31. svibnja 2019. godine.

Nadalje, Odbor je imenovao i Prosudbeno povjerenstvo u sastavu: Aleksandar Mijatović, Vlado Simčić Vava, Milorad Stojević, Ivica Prtenjača i Darija Žilić. Za predsjednika Povjerenstva izabran je Aleksandar Mijatović. Zadaća Povjerenstva bila je stručno vrednovanje književnih djela pristiglih na Javni natječaj.

Na sjednici održanoj 20. rujna 2019. godine Prosudbeno povjerenstvo i Odbor književne nagrade zajednički su utvrdili konačan prijedlog za dodjelu Nagrade.

U kategoriji najboljeg neobjavljenog rukopisa predložena je zbirka pjesama **"Kosine" autora Branimira Dropuljića.**

U obrazloženju je istaknuto sljedeće:

"U završnom postupku, Povjerenstvo je raspravljalo o rukopisu Kosine i rukopisu proze Balkanski seronja (šifra: Putnik). Povjerenstvo je bilo suglasno da provokativnost i lucidnost rukopisa Balkanski seronja doprinosi izvanknjiževnim efektima Književne nagrade Drago Gervais, njezinom angažmanu u suvremenu političku i društvenu situaciju. No, zaključeno je da ta izvedbena izazovnost rukopisa nema svoje korelat u književnim mjerilima. Poetska svojstva Balkanskog seronje podređena su izazivanju šoka. Npr. sve u rukopisu Balkanski seronja robuje realiziranju osnovne metafore istovremene 'izmetnutosti' Balkana iz civilizacijskih krugova Zapada i Istoka.

Rukopis Kosine, međutim, upravo razbija predrasudu o komornosti i klaustroficičnosti poezije koja se suzdržava od svakoga angažmana, otupljujući autokontekstualizacijom svoju kritičku oštricu. Time bi se zanemarilo da lirski iskazi nemaju ulogu stvaranja fikcionalne stvarnosti, već upućuju na samu aktualnost, potičući njezino drugačije viđenje i razumijevanje. Ta obredno-izvedbena dimenzija poezije kida njezine iskaze iz uhodanih, uvriježenih odnosa prema stvarnosti te navodi i uvjerava da se usvoji suprotstavljenost i sukobljenost njezinih različitih inačica. U ovoj obredno-izvedbenoj ulozi poezije mogu se tražiti dodiri linija književnog i izvanknjiževnog polja te je Prosudbeno povjerenstvo u zaključilo da su Kosine u tome odnijele prevagu pred proznim rukopisom Balkanski seronja. Drugim riječima, dok

Balkanski seronja stavlja tvorbu svoje poetike u službu izmamlijanja izvanknjiževnog šoka, u Kosinama se on izvodi iz napora da se stvori izdvojeni pjesnički izričaj.

U suvremenom hrvatskom pjesništvu to nije nova situacija budući da se ona temelji na premještanju težišta poetskog čina s usmjerenosti na sam jezik, ne bi li ga se time istrglo iz postojećih veza označavanja, na oblikovanje nove stvarnosti od rezonirajućih krhotina različitih upotrebnih situacija. Ako se u prvom slučaju subjekt doživljava izdvajajući subjekt iskazivanja, u ovom drugom slučaju nositelj pjesničkog iskaza polazi od uronjenosti u množveni žamor raznolikih društvenih glasova. Pjesnički iskaz se više ne gradi oko svoje navodne samosvojnosti, zatvorene u vlastitu izražajnost, već upravo iz ovisnosti o već zatečenim značenjskim položajima, ulogama i slojevima. Pjesnik, kao i njegovi svakodnevni suputnici i suobitavatelji u situaciji je neopozive prizvanosti u već zadane doživljajne i iskazne situacije svakodnevice ispresijecane navikama i obrascima. Po jednom davnom Baudelaireovom naputku, pjesnik svoju stvaralačku samoću ne može izboriti izdvajanjem iz mnoštva, već jedino usred njega. U Kosinama gotovo da nema pjesme u kojoj se ne tematizira nemogućnost bezostatnog odvajanja iskaza od doživljaja, gdje je svako osamostaljivanje pjesničkog iskaza ujedno njegova nova ovisnost, svaka autokontekstualizacija uvijek već upletena u novi kontekst.

Naprimjer, u pjesmi "Sobe" stvaralački prostor zamišlja se kao zatvorena soba koja se upravo zato ne može napučiti pjesničkom tvorevinom. Taj se prostor mora otvoriti "materijalnim prozorom" u svakodnevni svijet. U potpuno zatvorenom stvaralačkom činu nije vidljivo iz čega je to pjesnik istrgnut i izdvojenom. Jedino u njegovom pogledu kroz "materijalni prozor" ta nevidljivost pjesnika postaje omogućena time što drugi ne razabiru njegov stvaralački čin, brišući razliku prema drugim djelatnostima. Slično u pjesmi "Lice" svjetina opipava pjesnikovo lice, on ga nastoji vidjeti u njihovom opipu. Potom se u neposrednost opipa uvodi razmak iz kojega se pomalja lice. U pjesmi "Heterogeno" stvaralački čin se zamišlja kao uranjanje vrećice čaja u toplu vodu. Iako crvenilo vode ovisi o njoj ona opet postaje crvena, kao što samorazumljivost sivila ptice, u istoimenoj pjesmi, traži uvijek novo razumijevanje. U pjesmama "O Siriji" i "Anđeli" to se istovremeno izjalovljenje autotematizacije (opredmećenja pjesme) i tematizacije (opredmećenja kroz pjesmu) očituje u neuspjehu da pjesma zahvati ratno razaranje i njegove užase a da sama ostane neokrzuta. Ali nije naprosto riječ o tome da bi se pjesma trebala žrtvovati u ime tuđe žrtve, već upravo prihvatiti da nastaje iz rascjepa između doživljaja i iskaza. Pjesma u jednoj vrsti asinkronog simultaniteta žrtvuje sebe i/ili žrtvuje svoj predmet."

U kategoriji najboljeg objavljenog književnog djela na nekom od idioma čakavskog narječja hrvatskog jezika predložena je zbirka pjesama **"Cimbuja" autorice Marije Trinajstić.**

U obrazloženju je istaknuto sljedeće:

"Cimbuja je pjesnička zbirka opatijske pjesnikinje Marije Trinajstić (1944). Zbirka je opremljena predgovorom Jasne Gržinić i bio-bibliografskom bilješkom o autorici. Zbirka je podijeljena na cikluse nejednake duljine: "Kamik cvate", "Nemoj mi zamerit", "Na križišću", "Jubavni senjali", "Lungomare", "Zviri i piri". Dio pjesama je akcentuiran.

Pjesme su u vezanom i slobodnom stihu, a različita metrička, ritmička versifikacijska rješenja upućuju na gipkost, elastičnost ovog čakavskog podsustava govora. Evokacijom širokog spektra duševnih stanja, ambijenta, ugođaja, razvojem smjele metaforike, tvorbom asocijativnih nizova, autorica istražuje značenjske i stilske mogućnosti liburnijske čakavštine. Zvukovno-značenjski razglopljeni ili iščašeni sklop gradi se iz neusklađene istovremenosti zvukovnih bliskosti i značenjskih suprotnosti.

Zvukovna i značenjska razuđenost postaju mjesto razdvajanja i spajanja doživljajne i iskazne razine lirskog subjekta. Naslov Cimbuja postaje tako krovni motiv koji jednako obuhvaća predmet pjesama i same pjesme kao predmet. Oblikuje se pjesnik-kazivač koji se s jedne strane nastoji ukorijeniti u tradiciju Črnje, Kompanjeta, Gervaisa, Ivana Matetića Ronjgova, i otisnuti u iskorijenjenost virtualne stvarnosti. U čakavski leksik koji je navodno zaustavljen u vremenu, autorica uvodi riječi kao što su 'Internet', 'laptop', 'novi milenij'.

Nije riječ naprosto o njihanju između staroga i novoga, tradicionalnog i modernog, ukorijenjenosti i iskorijenjenosti, domaće i stranog, jezika i dijalekta. Pjesnički čin nastoji se zadržati, odgoditi zaustavljanje na jednom od suprotstavljenih krajeva u prostoru između njih. Smještanje u tom međuprostoru pokreta njihanja može se naći u brojnim stihovima zbirke: "(...) i tako ot//nikudar nikamor". Npr. kada se odjednom gubi tlo pod nogama "(...) i onputa ćutin//kako padan//prez frmat se//padan padan (...)", kao besciljno lutanje u kojem povratak na isto mjesto stvara dojam nepomičnosti ("(...) šaplantin tako//od zgora do zdola//ot niš//i nazada (...)", pjesnička hiperbola ("(...) a kada šuma preko mane pasa//z koreni ću zilest//jača ot nje) ne bi li se odbacilo da "(...) život dura//va zlatnen okrute".

Otuđivanje, izmještanje iz doživljajne prisnosti, danosti ognjišta postaje pretpostavka pjesničkog iskaza. On se oslobađa glasova koji određuju prelazak mosta. Umjesto mosta, treba otkriti prazninu koja odbija biti mjesto prekobrojnog: "(...) kada utihnu//hodit ću prema dihe//popela od tamijana//i znova prit do mesta//kade me nikada//nisu blagoslovili". Usred prisnosti zavičaja treba izmaknuti umirujućem blagoslovu ukorijenjenosti u njemu. Otimanje otupljujućem blagoslovu poznatog drugdje se pokazuje kao odvajanje tijela i glave. Dok se tijelo "zibje", glava se od njega odvaja i osluškuje pjesmu jednoga već "pasanega zboru". Pjesnik ne ostaje drugo do li "ostareli soldat//ki više nima//ni mira ni rata". Autorica Cimbuje, vidi se iz ovih kratkih analiza, razvija mistične, erotične i groteskne teme i motive, aktivirajući sve jezične slojeve čakavštine. Nije riječ tek o dijalektu koji teži postati jezik, već o dijalektalnosti koja se otkriva u svakom jeziku. Dijalektalnost je cimbuja – njihalica – između skrućivanja govora bilo u jezik, bilo u dijalekt."

Osim nagrađenoga rukopisa, Prosudbeno povjerenstvo jednoglasno se složilo da treba pohvaliti rukopise:

Proza

1. (Šifra: Putnik) *Balkanski seronja*, Selma Parisi (Zagreb)
2. (Šifra: XYZ) *Smrt Jamesa Joycea i druge priče iz XX. stoljeća*, Marijan Grakalić (Sv. Ivan Zelina)
3. (Šifra: Štriga) *Muke majstora Antona s Padove*, Milo Jukić (Kreševo, BiH)
4. (Šifra: Nanočestica) *Izvjestaj iz pretorijuma*, Ivan Klarić (Šibenik)
5. (Šifra: Pilar0309) *Duende ili o muškarcu koji razgovara sa psima*, Dora Šustić (Rijeka)
6. (Šifra: 6081964) *Osporavanje kiše, Tanja Radović* (Zagreb)

Poezija

1. (Šifra: Uzurpator plaže) *Visoke vode*, Snježana Vračar Mihelač
2. (Šifra: 32) *Stvari*, Melita Sanković Klimperova (Strilky, Češka)
3. (Šifra: Sinjska rera) *Haiku iz moje kale*, Aljoša Vuković (Šibenik)

Temeljem odredbe članka 13. Odluke o književnoj nagradi Drago Gervais, konačni prijedlog za dodjelu Nagrade dostavlja se Gradonačelniku, koji na temelju navedenog prijedloga donosi Odluku o dodjeli Nagrade.

Slijedom svega navedenog predlažemo da Gradonačelnik donese sljedeći

Z A K L J U Č A K

1. **Prihvća se informacija o provedbi natječaja za dodjelu Književne nagrade Drago Gervais za 2019. godinu.**
2. **Donosi se Odluka o dodjeli književne nagrade Drago Gervais za 2019. godinu, u predloženom tekstu.**
3. **Zadužuje se Ured Grada da tekst Odluke iz točke 2. ovog zaključka objavi u "Službenim novinama Grada Rijeke".**
4. **Sredstva za podmirenje troškova vezanih za književnu nagradu Drago Gervais osigurana su na poziciji 553 (konto 3239 – Ostali nespomenuti rashodi poslovanja) Proračuna Grada Rijeke za 2019. godinu.**

Na temelju odredbe članka 13. stavka 2. Odluke o Književnoj nagradi Drago Gervais ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 22/07 i 40/09) i članka 58. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 24/09, 11/10 i 5/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 7/14, 12/17, 9/18 i 11/18 – pročišćeni tekst), Gradonačelnik Grada Rijeke, dana _____ 2019. godine donio je

ODLUKU
o dodjeli književne nagrade Drago Gervais

I.

Književna nagrada *Drago Gervais* za 2019. godinu dodjeljuje se kako slijedi:

1. U kategoriji najboljeg neobjavljenog književnog djela Nagrada se dodjeljuje autoru **Branimiru Dropuljiću za rukopis pod naslovom "Kosine"**.
2. U kategoriji najboljeg objavljenog književnog djela na nekom od idioma čakavskoga narječja hrvatskoga jezika Nagrada se dodjeljuje autorici **Mariji Trinajstić za zbirku pjesama "Cimbuja"**.

II.

Nagrada iz točke I. ove Odluke sastoji se od posebnog pisanog priznanja i novčane nagrade, a autoru iz točke I. podtočke 1. ove Odluke, pripada i pravo na objavljivanje književnog djela na teret proračunskih sredstava Grada Rijeke.

GRADONAČELNIK:

Mr. sc. Vojko Obersnel